

3. Пташник В. Вплив Угоди про Асоціацію на антимонопольну практику України // Юридична газета. – 2014. – 21 серпня. – С. 1.

4. Treaty to exclusionary abuses, EUROPEAN UNION; Bruxelles, December 2005.

УДК 346.12 (043.2)

Похиленко І. С., к.ю.н., доцент,

Мельниченко Т. С., студентка,

Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКІ ПРАВОВІДНОСИНИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Актуальність даної теми полягає у тому, що відбувається розвиток економіки, який потребує своєчасного впливу держави на економічні процеси. Засади регулювання даних процесів закріплені у Господарському Кодексі [далі – ГКУ], а також інших законодавчих актах. Регулювання відповідних економічних відносин здійснюється через організаційно – господарські правовідносини, а тому постає питання практичного їх дослідження як категорії господарського права.

Ми вважаємо вдалим наведене наступне визначення організаційно-господарських відносин у ГКУ. Під організаційно-господарськими відносинами у ГКУ розуміються відносини, що складаються між суб'єктами господарювання та суб'єктами організаційно-господарських повноважень у процесі управління господарською діяльністю.

Організаційно-господарські відносини виникають, як правило, у сфері господарського управління. Підстави їх виникнення вельми різноманітні – це, наприклад, акти державних органів (зокрема владні приписи виробничо-господарським суб'єктам від антимонопольного органу, органу ціноутворювання, органу стандартизації та ін.), договори між центральними органами державної влади, органами місцевого самоврядування та підприємствами (об'єднаннями підприємств) [4]. Організаційно-господарські відносини з числа господарських найтісніше межують з відносинами адміністративними. Легальна основа їх розмежування міститься в абзаці 6 ч. 1 ст. 4 ГКУ. Згідно з цією нормою організаційно-господарськими слід вважати відносини управління за участю суб'єктів господарювання, в яких орган державної влади, орган місцевого самоврядування чи інший суб'єкт організаційно-господарських повноважень, по-перше, наділений господарською компетенцією і, по-друге, здійснює названі повноваження (реалізує зазначену компетенцію) безпосередньо щодо суб'єкта господарювання [1, с. 61].

Ми вважаємо за необхідне виокремити організаційно-господарські правовідносини у системі корпоративного управління. Організаційно-господарськими є зобов'язання, що виникають у процесі управління господарською діяльністю між суб'єктом господарювання та суб'єктом організаційно-господарських повноважень, в силу яких зобов'язана сторона повинна вчинити на користь другої сторони управлінсько-господарську (організаційну) дію або утриматися від певної дії, а управнена сторона має право вимагати від зобов'язаної виконання її обов'язку (ч. 1 ст. 176 ГКУ). Однак господарське законодавство не розкриває змісту означених понять. Вичерпну відповідь на питання також не дають коментарі до ГКУ, автори яких ілюструють їх переважно управлінням господарською діяльністю у державному секторі економіки чи розглядають окремі випадки виникнення організаційно-господарських зобов'язань. Хоча для повноти з'ясування змісту організаційно-господарських зобов'язань у недержавному секторі економіки означені поняття потребують більшої визначеності [2, с. 58].

Прийняття управлінських рішень входить до компетенції органів управління підприємства (вищого та виконавчого), наглядової ради і посадових осіб – суб'єктів організаційно-господарських повноважень (ст. 89 ГК, статті 97–99, 145, 159–161 Цивільного кодексу України, Закон України «Про господарські товариства») [3].

Корпоративні відносини переважно є організаційно-господарськими, оскільки у «життєвому циклі» підприємства найбільшу питому вагу займає саме процес корпоративного управління, яким опосередкована господарська діяльність. Безпосередній зв'язок організаційно-господарських відносин з господарською діяльністю обумовлює їх характерну ознаку – бути пов'язаними з майновими наслідками для підприємства. Навіть у випадках, коли корпоративні відносини мають цивільно-правову природу, їх наслідки або підстави виникнення пов'язані з господарською діяльністю (її результатами), тобто майновим станом підприємства [2, с. 61].

Підсумовуючи вищенаведене необхідно зазначити, що організаційно-господарським відносинам притаманні ознаки правових відносин до яких вони і належать, хоча вони і мають особливий суб'єктний склад і особливу сферу поширення. Місце організаційно-господарських відносин (і зобов'язань) у системі господарських відносин, визначається сферою виникнення та існування цих відносин, характеризується їхнім суб'єктним складом. Відповідні аспекти організаційно-господарських відносин відображені в монографічних дослідженнях з проблем господарського договірної права, грошових зобов'язань господарського характеру. У цілому організаційно-господарські відносини у сучасній господарсько-правовій теорії розглядаються як один з основних видів господарських

відносин. Характерними рисами організаційно-господарських відносин є те, що вони складаються у процесі управління господарською діяльністю, сторонами цих відносин виступають, з одного боку, органи, які здійснюють таке управління, а з другого – суб'єкти господарювання, самі ці відносини мають господарсько-управлінський характер, є відносинами «по вертикалі». Також вважаємо, що законодавець має більш чітко закріпити положення в законодавстві щодо організаційно-господарських відносин, а не лише визначити їх поняття та зазначити що такі відносини існують. Це необхідно зробити для однакового застосування судами відповідних норм, оскільки судді не завжди тлумачать одні й ті ж норми однаково. При цьому законодавець має спиратися на думки та позиції юристів-практиків і науковців, враховуючи вже захищені дисертації та надруковані наукові праці.

Література

1. Віхров О. П. Організаційно–господарські відносини як предмет правового регулювання / О. П. Віхров // Право України. – 2010. – С. 57-63.
2. Воловик О. Організаційно-господарські відносини у системі корпоративного управління / О. Воловик // Право України. – 2004. – № 7. – С. 58-61.
3. Про господарські товариства: Закон України від 19 вересня 1991 р. № 1576–ХІІ (зі змінами, внесеними згідно з законами) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 22. – Ст. 773.4.
4. Знаменський Г. Л. Науково-практичний коментар до Господарського кодексу України: 2-ге вид., перероб. і допов. / За заг. ред. Г. Л. Знаменського, В. С. Щербини. – К.: «Юрінком Інтер», 2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://crimeallawyers.com/naukovo-praktichnii-komentar-gospodarskogo-kodeksu-ukra-ni>.

УДК 347.3 (043.2)

Похиленко І. С., к.ю.н., доцент,

Шандрук А., студентка,

Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна

ПРО ПРАВОВИЙ РЕЖИМ МАЙНА У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ

Особливості правового режиму майна визначаються Конституцією України, законами України «Про оборону України», «Про Збройні Сили України», «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» та «Про господарську діяльність у Збройних Силах України».

Актуальність даної теми відображається у ступені її обговорення у наукових та практичних колах. Дослідженням даної тематики займаються